

Bysantisk stil ca. 400 - 1453

San Marco (Markuskirken), Venice
St. Mark's, Venice
Hagia Sophia, Istanbul

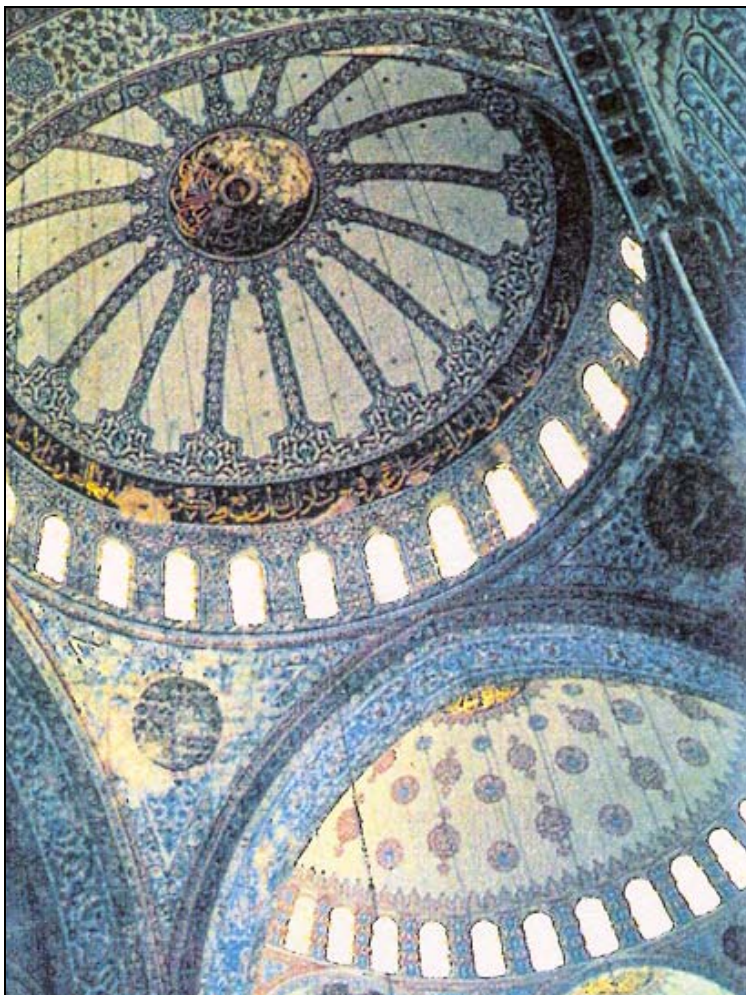
(Bysantisk-romansk, ca. 1000)
(Byzantine, 1050)
(Byzantine, 1609-1616)

Bysantisk rike ca. 400 - 1453

Bysantisk arkitektur, kunst i det østromerske rike med Konstantinopel som sentrum.

5 kuplede San Marco i Venezia. Polygonale, gresk kors innskrevet i et kvadrat. En kuppel hvelver seg over krysningspunktet, og korsarmene kan også være overhvelvet av kupler eller halvkupler. Kan også være flere mindre kirker som er bygget sammen f. eks. Pantokrator-kirken i Konstantinopel (1100 tallet) hvor 3 kirker ligger side om side. Hagia Sofia i Konstantinopel (532-37) er den mest berømte av alle bysantiske kirker. En annen er den oktogonale San Vitale i Ravenna (546-48). Et eksempel på korskirken var den nå ødelagte Apostelkirken i Konstantinopel (536-46). Denne har inspirert San Marco i Venezia.

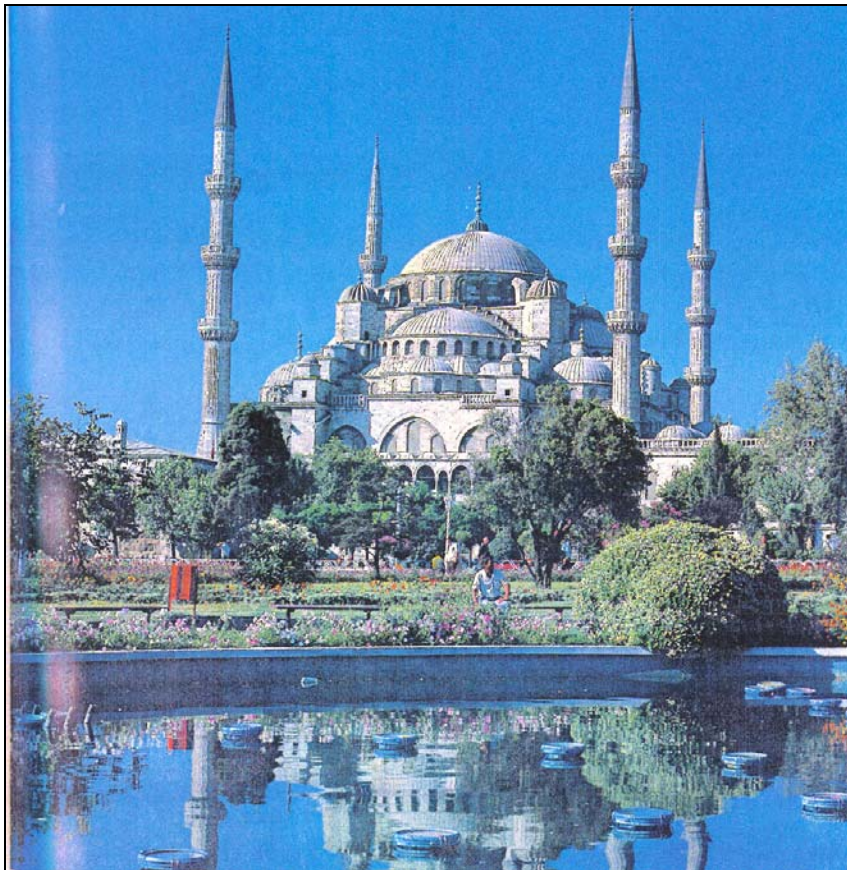
Østromersk kunst kalles bysantisk. I 1453 faller Konstantinopel. Omkring 550 hadde det østromerske rike sin største posisjon og omfattet Nord-Afrika, Det nære Østen, Balkan, Italia, litt av Spania. Roma var provinsby. Stilen dominerer først basilikaen, en arv fra oldkristen tid, siden blir kuppeldekkede korssentralkirker dominerende. Ref. Hagia Sofia. Også San Vitale Ravenna (546-48). Også Apostelkirken med 5 kupler som har inspirert San Marco i Venezia. Kunne også bygge flere mindre kirker sammen, f. eks. Pantokrakirken i Konstantinopel (100-tallet) hvor 3 stk. ligger side om side.

Hagia Sofia (1609 - 1616, bysantisk)

Istanbuls gamleby, Tyrkia

Den hellige visdoms kirke, en veldig basilika med kuppel. Den ble bygd på 500-tallet på tomten til tidligere kirker og var moderkirken i Det bysantiske rike til tyrkernes erobring av Konstantinopel i 1453, da den ble gjort om til moske. Med kuppelen og de fire minaretene ser bygningen utvendig ut som om den aldri har vært annet enn moske. Men da Hagia Sofia ble gjort om til museum i 1930-årene, ble flere av mosaikkene avdekket, og de fortalte en ganske annen historie. Her ser vi blant annet den troende Kristus med innskriften "Jeg er verdens lys" og erkeenglene Mikael og Gabriel. I disse arbeidene er det gullet som dominerer. Flerfarget marmor og annet farget stein i gulv og veggutsmykning bidrar til å forsterke inntrykket av det rikt utseende interiøret. Det offisielle navnet på den blå moske er sultan Ahmet Is moske. Sitt folkelige navn har den fått p.g.a. de 20 000 keramikkflisene som smykker interiøret og gir et blått inntrykk. Arbeidet med moskeen tok til i 1609 etter ordre av den 19-årige sultanen. Moskeen arkitekt var Mehmet Aga, og han brukte 7 år på sitt mesterverk. Den er bygd etter standardmønsteret for moskeer. Men den skiller seg ut med sine 6 minareter. I tillegg til de 4 vanlige, en i hver av moskeens hjørner, har den 2 litt lavere i utkanten av gårdsplassen. Moskeen har et innbyende taklandskap med kupler, en stor sentralkuppel omgitt av 4 halvkupler og 4 mindre kupler. Også inne i moskeen kan man fryde seg over disse kuplene som holdes oppe av 4 mektige søyler. Lyset strømmer inn gjennom 260 vinduer.

San Marco = Markuskirken (ca. 1000, bysantisk-romansk)
Venezia, Italia

Ved Markusplassen. Opprinnelig en treskipet basilika fra 800-tallet, omdannet i tiden omkring 1000 og rikt masaiKKsmykket.

